

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/40386-916, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 42 Ad 6/2020-73,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před správními orgány

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 1. 2020, č. j. 43490/20/DC, Úřad práce České republiky – krajská pobočka Ústí nad Labem („Úřad práce“) nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, a to ode dne 1. 10. 2019. Odvolání stěžovatele zamítl žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím. Úřad práce a žalovaný totiž shodně shledali, že prostor, ve kterém pobývá žalobce, nesplňuje definici bytu ve smyslu § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře („zákon o státní sociální podpoře“). Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ústí nad Labem („krajský soud“).

II. Rozsudek krajského soudu

[2] Napadeným rozsudkem krajský soud žalobu zamítl. Za spornou otázku považoval to, zda prostor, který žalobce obývá, splňuje definici bytu ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Za tímto účelem provedl dokazování půdorysem nájemního prostoru, z něhož vyplývá, že se jedná o samostatný prostor tvořený místností o výměře menší než 16 m² a větší než 8 m² a dále prostorem s WC a sprchovým koutem s vchodem přímo z této místnosti. Krajský soud zhodnotil, že žalobcem obývaný prostor je tvořen dvěma místnostmi, neboť i prostor WC se sprchovým koutem je nepochybně vymezen

podlahou, stropem a pevnými stěnami. V daném případě se tedy jedná o soubor místností. Prostor, s ohledem na jeho stavebně technické uspořádání a vybavení, ale není podle krajského soudu možné považovat za byt. V § 10 odst. 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby („vyhláška“), je uvedeno, že záchod nesmí být přístupný přímo z pobytové místnosti, nebo obytné místnosti, jde-li o jediný záchod v bytě. V daném případě je však místnost, kde je umístěno WC přístupná přímo z obytné/pobytové místnosti. Stavebně technické uspořádání daného prostoru tedy nesplňuje podmínky stavebního předpisu, aby mohl být považován za byt. Prostor ani nebyl zkolaudován jako byt. Tento závěr potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021-36, který se týkal žádosti žalobce o přiznání příspěvku na bydlení za jiné období.

III. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce („stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). V kasační stížnosti stěžovatel rozsáhle argumentuje, že nájemní prostor, ve kterém pobývá, se pro účely přiznání příspěvku na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře považuje za byt, neboť se jedná o soubor dvou místností, který svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení, čímž naplňuje alternativní definici bytu v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Stěžovatel ale zároveň argumentuje i tím, že nájemní prostor je zkolaudovaným bytem.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že argumentaci stěžovatele již vyvrátil krajský soud a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[6] Před zahájením meritorního přezkumu se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Nejvyšší správní soud se vymezením pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ již zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o *věci azylu*, resp.

mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Jak již soud uvedl v usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikaturně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Asz 13/2006-39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na to, že stěžovatel v kasační stížnosti sám nepředestřel žádné důvody týkající se její přijatelnosti (ačkoliv byla podávána již za účinnosti novely § 104a odst. 1 s. ř. s. provedené zákonem č. 77/2021 Sb.). Důvody přijatelnosti kasační stížnosti nejsou patrné ani z tvrzení stěžovatele ve spojení s obsahem správního spisu a spisu krajského soudu. Stěžovatel opakuje námitky vznesené již v rámci odvolacího řízení a v řízení před krajským soudem.

[11] Nejvyšší správní soud především připomíná, že stejnou otázku (tj. zda prostor obývaný stěžovatelem je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře), resp. přijatelnost kasační stížnosti v typově shodné věci stěžovatele řešil již v usneseních ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021 - 36; ze dne 11. 11. 2021, č. j. 5 Ads 258/2021 - 38; ze dne 16. 11. 2021, č. j. 4 Ads 286/2021 - 50; ze dne 18. 11. 2021, č. j. 5 Ads 259/2021 - 38; ze dne 18. 11. 2021, č. j. 5 Ads 257/2021 - 38 a ze dne 5. 1. 2022, č. j. 6 Ads 268/2021. Přičemž ve všech těchto usneseních shledal kasační stížnosti stěžovatele nepřijatelnými.

[12] V prvním usnesení, ve kterém se zabýval případem stěžovatele, Nejvyšší správní soud uvedl následující:

„V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud takový podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační námitka stěžovatele spočívá v tom, že jím obývaný prostor je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Z předcházejícího řízení k tomu plyne, že prostor není zkolaudován jako byt a že daný soubor místností nesplňuje požadavky na trvalé bydlení. Nejvyšší správní soud přitom již dříve judikoval, že „§ 24 odst. 5 zákona o státní

sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje též úmysl zákonodárce (*ratio legis*), který lze dovodit z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o státní sociální 6 Ads 267/2021 - 37 pokračování podpoře provedené zákonem č. 252/2014 Sb.; tímto zákonem byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn do § 24 zákona o státní sociální podpoře právě odstavce 5 s tím, že nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi (bližší viz sněmovní tisk č. 256/0, část druhá, Čl. III., bod 12., 7. volební období 2013 – 2017, digitální repozitář, www.psp.cz). To znamená, že zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. března 2019 č. j. 6 Ads 269/2018 - 17, body 19 a 20). Uvedený výklad následovaly např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2019 č. j. 7 Ads 254/2019 - 16, ze dne 16. prosince 2019 č. j. 10 Ads 21/2019 - 23 nebo ze dne 29. dubna 2020 č. j. 3 Ads 78/2018 - 21. Judikatura Nejvyššího správního soudu se tedy ustálila na závěru, že výplata příspěvku na bydlení je možná, pokud je naplněna formální podmínka v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu (kromě již citovaných viz rozsudky ze dne 26. června 2018 č. j. 9 Ads 253/2017 - 26, ze dne 26. července 2018 č. j. 7 Ads 268/2017 - 28 nebo ze dne 18. prosince 2020 č. j. 5 Ads 83/2020 - 23).

Krajský soud se citovanými judikaturními závěry ve svém rozsudku řídil, přičemž na několik uvedených rozsudků rovněž výslovně odkázal. Ověřil, že úřad práce založil své rozhodnutí na vyjádření příslušného stavebního úřadu, z něhož plyne, že prostor obývaný stěžovatelem nebyl zkolaudován jako byt a že se nejedná ani o prostor, který je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Vyjádření bylo vydáno na základě obsahu projektové a stavební dokumentace a opakovaného místního šetření. Dále krajský soud ohledně uspořádání daného prostoru dovodil, že sice sestává ze dvou místností, avšak jeho stavebně technické řešení odporuje § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem. Na základě uvedeného krajský soud potvrdil, že prostor obývaný stěžovatelem není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Takový postup plně odpovídá tomu, že příspěvek na bydlení nelze přiznat, pokud není naplněna formální podmínka v podobě účelového určení obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021 – 36, body 7 a 8).

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti oproti žalobě tvrdí, že nájemní prostor je zkolaudovaným bytem. V žalobě ale pouze rozporuje, že nájemní prostor byl zkolaudován jako internátní pokoj a tvrdí, že se jedná o soubor dvou místností, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení, čímž naplňuje alternativní definici bytu v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Vzhledem k tomu, že v žalobě stěžovatel netvrdil, že nájemní prostor je zkolaudovaným bytem, jedná se o nepřípustnou námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud k ní

nemůže přihlížet. Soud ale zároveň podotýká, že stěžovatel má možnost o příspěvek na bydlení požádat znovu a námitku uplatnit v novém řízení.

[14] Protože stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl nic, co by na předchozích závěrech soudu ohledně přijatelnosti mohlo něco změnit, tak i v nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele dle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

[15] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; odmítl ji proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, či ze dne 25. 8. 2021, č. j. 1 Azs 119/2021-55).

[17] Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak jedná se o věc sociální péče, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2023

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu